

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Всеукраїнська наукова студентська конференція
«Міжнародне право в період
турбулентності міжнародних відносин»

25 жовтня 2024

м. Одеса

Друкується за наказом ректора Національного університету
«Одеська юридична академія» Олега ТОДОЩАКА
(наказ № 3178-44 від 08.10.2024 р.)

Відповідальний редактор

Аракелян Мінас Рамзесович – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор кафедри міжнародного та європейського права, Заслужений юрист України.

Укладачі:

Бехруз Хашаматула Набійович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного та європейського права.

Бугаєць Альона Сергіївна – асистент кафедри міжнародного та європейського права.

Гриб Анна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Дронов Владислав Юрійович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Форманюк Вікторія Василівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Слісаренко Анастасія Олександрівна – здобувачка вищої освіти 4 курсу факультету судового та міжнародного права.

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, які рекомендували матеріали до друку.

Адреса редколегії:

Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра міжнародного та європейського права, м. Одеса, 65009, вул. Фонтанська дорога, 23. Тел. +38(048)719 8685

«Міжнародне право в період турбулентності міжнародних відносин» : студентська науково-практична конференція, 25 жовтня 2024 р., м. Одеса: збірник матеріалів конференції. Одеса. 2024. 489 с.

© НУ «Одеська юридична академія», 2024

© Кафедра міжнародного та європейського права НУ «ОЮА»

Іваськова Дарія Сергіївна
здобувачка 1-го курсу магістратури
факультету судового та міжнародного права
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЕВОЛЮЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: НОВІ СТАНДАРТИ ТА ВИКЛИКИ

Глобалізація, як процес інтеграції національних економік, культур та політичних систем, докорінно змінює сучасний світ. Вона прискорює обмін інформацією, капіталом, товарами та послугами, сприяє інтернаціоналізації суспільного життя та впливає на правові системи держав. Однак разом із позитивними змінами глобалізація породжує низку викликів, зокрема для захисту прав людини. Традиційні підходи до правозахисної діяльності більше не є достатніми для ефективного захисту в умовах глобальних перетворень.

Концепція прав людини зазнала істотних змін протягом століть. Якщо в античності права людини були привілеєм певних груп, то вже в епоху Просвітництва з'являються ідеї про рівність усіх людей перед законом. Основою сучасної системи прав людини стали міжнародні документи, прийняті після Другої світової війни, зокрема Загальна декларація прав людини (1948р.), яка заклала основи міжнародного правозахисту.

У другій половині XX століття міжнародні правозахисні механізми стали складнішою системою, охоплюючи політичні, соціальні, економічні, культурні права та права меншин. Утворення таких міжнародних інституцій, як ООН, Європейський суд з прав людини та Міжнародний кримінальний суд, дало змогу ефективніше стежити за дотриманням прав людини на глобальному рівні.

Глобалізація має неоднозначний вплив на права людини. З одного боку, вона сприяє поширенню демократичних цінностей, інтеграції правових систем та розвитку міжнародного права, а з іншого – створює нові виклики, такі як

посилення соціальної нерівності, ерозія національного суверенітету та зростання впливу неконтрольованих глобальних суб'єктів.

Глобалізація впливає на розширення стандартів прав людини, зокрема у сфері соціальних і економічних прав. Такі документи, як Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права (1966р.), встановлюють вимоги до держав щодо забезпечення справедливого доступу до ресурсів, освіти, охорони здоров'я та інших базових прав. Проте глобалізація створює нові вимоги до цих стандартів, зокрема у сфері захисту прав трудових мігрантів, прав на захист від негативних наслідків глобальної економічної кризи та інше [1].

Інтенсивний процес глобалізації, що спостерігається протягом останніх десятиліть, викликає багато дискусій серед науковців різних галузей. Проблемам глобалізації та її наслідкам присвячено багато сучасних досліджень. Науковці детально зупиняються на таких аспектах глобалізації, як: геополітичні зміни сучасного середовища; глобальні трансформації та безпека розвитку політичних, економічних, соціальних систем; еволюція міжнародних відносин; співвідношення глобальних та національних факторів; проблеми глобальних трансформацій; міжнародна економічна безпека, міжнародний тероризм та інші

Значна частина відповідальності за дотримання прав людини в умовах глобалізації лягає на міжнародні організації, такі як ООН, Міжнародна організація праці (МОП) та інші. Вони відіграють важливу роль у забезпеченні глобального моніторингу та впровадженні стандартів прав людини, зокрема у сфері трудових прав, права на свободу вираження, захисту біженців та інших вразливих груп.

Глобалізація сприяє економічному зростанню, але водночас поглиблює соціальну нерівність як всередині країн, так і між ними. Багаті країни та транснаціональні корпорації отримують значні вигоди, тоді як бідні регіони залишаються маргіналізованими. Це створює виклики для захисту соціальних і економічних прав, включаючи доступ до охорони здоров'я, освіти, працевлаштування та інших базових послуг.

Розвиток інформаційних технологій став новим етапом в еволюції прав людини. Інтернет, мобільні технології та соціальні мережі сприяють вільному

обміну інформацією, але водночас порушують питання конфіденційності, права на приватне життя та свободу вираження. Зловживання державами та корпораціями можливостями масового стеження, цензури і контролю за особистими даними створює нові загрози для прав людини [2].

В умовах глобалізації транснаціональні корпорації часто діють незалежно від національних правових систем, що може призводити до порушень прав людини. Використання дешевої робочої сили в країнах, що розвиваються, недотримання трудових прав та екологічних стандартів є серйозними проблемами. Це піднімає питання щодо відповідальності корпорацій перед міжнародним правом та необхідності більш жорсткого регулювання їх діяльності.

На тлі викликів, які постають перед сучасним світом, міжнародне співтовариство працює над розробкою нових механізмів для забезпечення прав людини в умовах глобалізації. Важливим напрямом є інтеграція прав людини у глобальні економічні процеси, посилення ролі міжнародних організацій та розробка нових правозахисних механізмів на цифровому рівні.

Також важливим аспектом є розробка норм і стандартів, що регулюють діяльність транснаціональних корпорацій, та посилення відповідальності за порушення прав людини у глобальному масштабі. Глобальні соціальні рухи, які підтримують права людини, сприяють демократизації міжнародного порядку, протидіють нерівності та несправедливості, також відіграють значну роль у формуванні нової глобальної парадигми захисту прав.

Сучасний процес глобалізації є неминучим і відображає наслідки рішень, ухвалених людьми, які його формують. Однак цей процес може і повинен бути змінений таким чином, щоб стати демократичним, зосередженим на участі людей. Ми, представники різних поколінь, особливо молодь, яка є майбутнім, вимагаємо підтримки цього транснаціонального громадянського суспільства, яке вже зараз формується на світовій арені через безпрецедентні угоди, взаємозв'язки, співпрацю та обміни між народами, групами, громадами та організаціями. Перед нами постає нова суспільна свідомість, що ґрунтується на цінностях миру, рівності, свободи, соціальної справедливості, демократії та забезпечення прав

людини. Кожна людина володіє гідністю, є цінною і заслуговує на визнання, повагу та захист своїх невід'ємних прав [1].

Отже, глобалізація призводить до значних змін у сфері прав людини. Вона відкриває нові можливості для співпраці держав, розвитку міжнародних стандартів та механізмів захисту прав людини, але також створює серйозні виклики. Щоб забезпечити ефективний захист прав людини в умовах глобалізації, необхідно розробити нові підходи, враховуючи соціальні, економічні та технологічні зміни. Міжнародне співтовариство повинно адаптувати свої правозахисні механізми до нових реалій, забезпечуючи справедливість та рівність для всіх.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бірюков Р.М. Національна правова система в умовах глобалізації (основні напрямки трансформації) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.01. Одеса, 2011. 20 с. URL : <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/1775>

2. Волошенюк О.В. Гармонізація та уніфікація законодавства як форми зближення правових систем. *Право і суспільство*. 2015. № 4. С. 3-7. URL : [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Pis_2015_4\(4\)__3.pdf](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Pis_2015_4(4)__3.pdf)

Ключові слова: міжнародне право, глобалізація, демократія, свободи, захист, Європейський суд з прав людини.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія» Гриб Ганна Миколаївна.

РОЛЬ РАДИ БЕЗПЕКИ ООН В СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТАХ.....	57
Рачок Анна Ігорівна	
МІСЦЕ ООН ТА МЕХАНІЗМ РОБОТИ КРІЗЬ ПРИЗМУ ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	62
СЕКЦІЯ № 3. ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ПРАВ ЛЮДИНИ.....	66
Антонюк Софія Любомирівна	
МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЗАХИСТУ ПРАВ БІЖЕНЦІВ ТА МІГРАНТІВ.....	66
Глебова Катерина Валеріївна	
ОСОБЛИВОСТІ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ЧЕТВЕРТОГО ПОКОЛІННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ.....	71
Гриньків Ігор Віталійович та Габрук Ярослав Олегович	
ПРАВА ЛЮДИНИ НА СВОБОДУ ПЕРЕСУВАННЯ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ СУЧАСНОСТІ.....	76
Грищенко Дарія Андріївна	
МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ.....	79
Грігуца Яна Сергіївна	
ПРАВА ЖІНОК У МУСУЛЬМАНСЬКИХ КРАЇНАХ: МІЖ РЕЛІГІЄЮ ТА ЗАКОНОМ.....	84
Дідух Анастасія Сергіївна	
РОЛЬ РАДИ ЄВРОПИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ.....	90
Дробот Вікторія Вікторівна	
РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ЗАХИСТІ ПРАВ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН.....	93
Жилка Анастасія Миколаївна	
ПРОБЛЕМА СМЕРТНОЇ КАРИ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ.....	97
Жук Станіслав Сергійович	
ІНДИВІД ЯК СУБ'ЄКТ МІЖНАРОДНИХ ЗНОСИН.....	101
Іваськова Дарія Сергіївна	
ЕВОЛЮЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: НОВІ СТАНДАРТИ ТА ВИКЛИКИ.....	105
Каліновська Катерина Станіславівна	
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ЙОГО РОЛЬ У ЗАХИСТІ ПРАВ ЛЮДИНИ В ЄВРОПІ.....	109
Капітоненко Ангеліни Сергіївни	